

*Весна Ђорђевић**

(Институт за српски језик САНУ, Београд)

*Марина Николић**

(Институт за српски језик САНУ, Београд)

*Ђорђе Оташевић**

(Институт за српски језик САНУ, Београд)

ГРАЂА ЗА РЕЧНИК НОВИХ РЕЧИ (4)

Грађа за речник нових речи доноси неологизме који су се у српском језику појавили у последњих двадесетак година. Овде обрађени неологизми нису забележени у речнику „Do you speak anglosrpski? : Rečnik novijih anglicizama“ Вере Васић, Твртка Прћића и Вере Нејгебауер (Нови Сад: Змај, 2001), „Великом речнику страних речи и израза“ Ивана Клајна и Милана Шипке (Нови Сад: Прометеј, 2006) и „Речнику српскога језика“ (Нови Сад: Матица Српска, 2007).

Речнички чланак садржи највише осам целина: 1) семантичка дефиниција, 2) илустративни примери (цитати), 3) порекло одредничке речи или синтагме (етимологија), 4) фонетске и морфолошке варијанте одредничке речи или синтагме, 5) синоними одредничке речи или синтагме, 6) семантичка област којој одредничка реч или синтагма припадају, 7) детерминативи – одредничке речи (најчешће именице) употребљене као друга врста речи (најчешће као придев), 8) лингвистичке напомене.

Семантичке дефиниције су лексикографске а не енциклопедијске и садрже само ону количину енциклопедијских информација која је неопходна за успешну семантичку идентификацију одредничке речи или синтагме. За свако значење наводи се од три до пет илустративних примера (цитата). Они су понекад знатно дужи него што је у дескриптивној лексикографији уобичајено. У тим случајевима њихов задатак је да пруже додатне енциклопедијске податке. За текстове са интернета због уштеде про-

* vesna.djordjevic@isj.sanu.ac.rs

* marina.nikolic@isj.sanu.ac.rs

* djordje.otasevic@isj.sanu.ac.rs

стора и прегледности нису навођене пуне адресе јер је уз помоћ било којег претраживача могуће лако утврдити о којем се тексту ради.

Семантички неологизми су означени звездicom (*). Коса црта (/) показује да је у оригиналном тексту реченица после ње прва реченица у следећем пасусу (најчешће се среће након новинских наслова). Три тачке између угластих заграда ([...]) означавају да је део оригиналног текста изостављен.

Аутори Грађе и уредништво *Новоречја* ће бити захвални свим читаоцима који нам укажу на рогобатне неологизме страног порекла који се још нису одомаћили у српском језику и пошаљу предлоге за речи домаћег порекла којима се они евентуално могу заменити (за одомаћене речи страног порекла, колико год да су незграпне и неуклопљене, највероватније је сувише касно). Такве предлоге ћемо наводити у осмој целини речничког чланка.

СКРАЋЕНИЦЕ:

ж.р.	— именица женског рода	несврш.	— глагол несвршеног вида
енгл.	— енглески језик		да
мн.	— множина	прид.	— придев
м.р.	— именица мушког рода	прил.	— прилог
непром.	— непромењива реч	сврш.	— глагол свршеног вида
нераспр.	— нераспрострањено	с.р.	— именица средњег рода

грѝп Н₁Н₁ м. р.

❶ дефиниција *високозаразна болест проузрокована вирусом Н₁Н₁, која се 2009. године раширила светом и довела до пандемије.*

❷ цитати U većini slučajeva inficirani gripom H1N1 (novi grip ili meksički grip) i ne primete da su imali grip, jer je klinička slika veoma blaga i pacijenti grip prebole na nogama. Kod jednog broja pacijenata klinička slika bude slična drugim vrstama gripa, sa manjim zdravstvenim problemima i bez posebnih komplikacija (krstarica.com, 12. 11. 2009); Astmatičari i grip H1N1 / Osobe sa astmom moraju biti mnogo ozbiljnije kada je u pitanju grip. Grip postavlja dodatne predostrožnosti i brigu za nas nego za osobe sa zdravim plućima (astma.rs, 2009); Savet Evrope pokrenuo je istragu o postupanju prema pandemiji gripa H1N1 u okviru koje neki tvrde da pandemije nikada nije ni bilo i da je Svetska zdravstvena organizacija možda pod

preteranim uticajem farmaceutske industrije (rtv.rs, 19. 2. 2010); Do 10. novembra od novog gripa H1N1 obolelo je 258, a od posledica je umrlo sedmoro ljudi (vreme.com, 12. 11. 2009); Kontroverzni stavovi u vezi sa vakcinom protiv gripa A H1N1 nisu svojstveni samo za Srbiju (lepotaizdravlje.rs, 11. 11. 2009).

⑤ синоними мексички грип, новел грип, нови грип, свињски грип, северноамерички грип.

⑥ област медицина.

грумер м. р.

① дефиниција **1.** особа која се бави грумингом (= скупот поступака којима се негује длака, кожа, уши и очи кућних љубимаца, првенствено паса и мачака, из хигијенских разлога или ради учешћа на изложбама и такмичењима); особа мушког рода која се бави грумингом.

2. одрасла особа, најчешће мушког рода, која сексуално злоставља децу на интернету или уживо уз претходно коришћење интернета.

② цитати **1.** Najbolji savet je da potražite grumere koji poznaju psihologiju mačaka i koji će kupanje, šišanje, sečenje noktiju ili bilo koji drugi tretman izvesti na najmanje traumatičan način. U našem salonu može se dobiti kompletna nega krzna što će vlasnicima i mezimcu omogućiti znatno lakši i lepši život – naglašava Dijana Đondović (blic.rs, 19. 7. 2017); Grooming line je savremeno opremljen, profesionalni salon za negu Vaših ljubimaca koji zahvaljujući sertifikovanom i stručnom grumeru koristeći vrhunsku i odgovarajuću kozmetiku, sa puno ljubavi i pažnje brine o Vašem psu, njegovom izgledu, higijeni i zdravlju! (groomingline.rs); Vrhunski frizeri za pse na zapadu se zovu grumeri i oni su izuzetno plaćeni (novosti.rs, 18. 10. 2015); Polaznici će biti obučavani u prostorijama salona za kupanje i negu pаса i маčака, sa svim neophodnim sredstvima za kvalitetan i neometan profesionalni rad. Kurs za profesionalne grumere je savršena prilika da steknete veštine koje se na tržištu traže (bozidarac.rs); Gruming je njen posao, pasija i poziv. Vlasnica je salona i škole za grumere „Royal groom”, predsednik Udruženja grumera Srbije i nedavno prvi IGA (Internacionalna gruming asocijacija) gruming sudija u Srbiji (petmagazine.rs, 11. 2. 2019).

2. Grumeri nisu obični ljudi koje možemo da sretnemo svaki dan. Grumeri su vrsni manipulatori koji se služe isprobanim tehnikama za upoznavanje dece. Oni postaju njihovi poznanici sa interneta, zatim „najbolji prijatelji” u koje imaju poverenja, a vrlo često i „onlajn momak/devojka”, i to sve zbog jednog cilja – deljenje nagih fotografija ili videa (tijana.rs, 14. 7. 2020); Pre uspostavljanja kontakta sa detetom, ovi predatori nadgledaju

grupu dece, njihovu komunikaciju, krug prijatelja, lokaciju i položaj u društvu. Zatim, kada prikupe dovoljno informacija, spremni su da iz grupe izdvoje dete za koje su ocenili da će najlakše da nasedne na njihovu priču. Ceo ovaj proces se odvija sporo i gotovo „prirodno” tako da u velikom broju slučajeva grumera ne uspevaju da otkriju ni roditelji, a kamoli deca (blic.rs, 14. 7. 2020); Danas se na internetu može saznati sve, i onaj ko želi, može da napravi ceo profil o vama. Upravo to rade grumeri. Oni osluškiju decu koju žele da načine svojim žrtvama, prate njihova interesovanja, emotivna stanja, njihovu ranjivost, pa čak i odnos sa porodicom (subotica.info, 22. 11. 2017); Популаризовањем интернета и његовим одомаћивањем у свакодневном животу грумери су постали све чешћа појава, упозорава Фондација „Тијана Јурић”, сачувајте вашу децу (dnevnik.rs, 20. 7. 2020); Grumer odabere žrtvu, otkrije njene slabosti, (na primer loš odnos sa roditeljima ili nedostatak prijatelja) potrudi se da na toj slabosti osnuje odnos sa detetom, a onda nakon druženja, počinje da udeljuje komplimente i veliča svoju žrtvu, koja posle lažnog osećaja sigurnosti pristaje na sve (tjana.rs, 21. 7. 2020).

③ порекло енгл. groomer.

⑥ област 1. кућни љубимци. 2. криминал.

грумерка ж. р.

① дефиниција 1. особа женског рода која се бави грумингом (= скупот поступака којима се негује длака, кожа, уши и очи кућних љубимаца, првенствено паса и мачака, из хигијенских разлога или ради учешћа на изложбама и такмичењима).

2. одрасла особа женског рода која сексуално злоставља децу на интернету или уживо уз претходно коришћење интернета.

② цитати 1. Palo šišanje za vikend, grumerka je bila motivisana! (twitter.com, 8. 12. 2019); Jedina grumerka u gradu ima toliko posla da može da primi psa na pranje tek za dva meseca (twitter.com, 14. 3. 2019); Samo oni koji žele da budu vrhunski u svom poslu, znaju da je učenje doživotni proces. Tako je i Dijana, pre ovog velikog priznanja u Španiji, dve nedelje provela u Moskvi, u školi jedne od najboljih svetskih grumerki Ane Bardašajeve (petmagazine.rs, 11. 2. 2019); Ja, kao grumerka, odlično znam kako je kad dođe pas koji ne voli jednostavno da se četka, koji reži i na vlasnike prilikom četkanja (telegraf.rs, 18. 3. 2016); Tanja Glučanin, grumerka iz Kraljeva, živi na 50-ak metara od reke Ribnice i posvećena je prirodi i životinjama (krug.rs, 21. 7. 2020).

2. Nastavljamo sa nizom o grumovanju, jer 1) SVAKO MOŽE BITI ŽRTVA, a ne samo devojčice od 14 godina. Grumeri/ke su jako inteligentni i vrlo lako te profilišu da izvale koje su ti slabe tačke – manjak samopouzdanja, prethodna trauma, nesigurnost u vezi izgleda, loši porodični odnosi (threadreaderapp.com, 6. 7. 2020).

③ порекло према енгл. groomer.

⑥ област 1. кућни љубимци. 2. криминал.

⑧ напомене Значење 2. је нераспрострањено.

грумерски, -а, -о

① дефиниција *који, која, које се односи на груминг, грумере и грумерке (= на скуп поступака којима се негује длака, кожа, уши и очи кућних љубимаца, првенствено паса и мачака, из хигијенских разлога или ради учешћа на изложбама и такмичењима, те на особе које се тиме баве).*

② цитати Драгица Мишчевић има фризерски салон за псе и мачке и „грумерским” послом се бави више од четири године. Кроз њен салон „Yoоo Purru Tim” дневно прође од три до десет паса, али су муштерије и персијске мачке, које не прима баш сваки специјализован салон за шишање четвороножних љубимаца (dnevnik.rs, 23. 7. 2017); Ако куче или маче стекну навику да их, за почетак, редовно четкате, све оно што спада у један грумерски третман (ту спадају још и купање, скраћивање ноктију, шишање, и сређивање ушију) ће им мало лакше пасти (etrgovina.ekfak.kg.ac.rs, 15. 2. 2020); Мој први grumerski posao (twitter.com, 16. 3. 2017); Dobili smo pravi grumerski sto i sad će biti lakše (meni) a videćemo za Sonya (twitter.com, 12. 7. 2019); Neki psi su odlučili da je dosta grumerske samovolje i stajanja za šišanje. Nove bebe uvode nove trendove (twitter.com, 12. 1. 2018).

③ порекло према енгл. groomer.

⑥ област кућни љубимци.

груминг м. р.

① дефиниција 1. *скуп поступака којима се негује длака, кожа, уши и очи кућних љубимаца, првенствено паса и мачака, из хигијенских разлога или ради учешћа на изложбама и такмичењима.*

2. *сексуално злостављање деце од стране одраслих особа, најчешће мушког рода, на интернету или уживо уз претходно коришћење интернета.*

❷ цитати 1. Sve veći broj građana Bijeljine želi svojim ljubimcima da priušti adekvatnu negu i pravo uživanje, a u tome im pomaže i Vesna Živković, sugrađanka koja je prva u Bijeljini počela da se bavi grumingom – negom dlake kod pasa (blic.rs, 7. 2. 2017); Gruming za mace je malo poznat i kod nas nije toliko zastupljen. Zato je važno da napomenemo da mace u naš salon mogu doći na različite tretmane. Nekim macama, pogotovo persijskim, šišanje je gotovo neophodno. Mogu doći na iščerkavanje, skraćivanje noktiju, kupanje, a šišanje je najčešći tretman na koji dolaze (blic.rs, 19. 7. 2017); Ljubav prema životinjama odredila mu je i posao kojim se danas bavi. A to je „gruming” – grooming (ekapija.com, 26. 5. 2014); U ovim vremenima velike čovekove samoće, gruming postaje potreba koja neguje odnos kroz koji rastemo i nema samo dlaku psa u svom primarnom fokusu, već krzno psa, forme u koje se ono oblikuje stavlja u službu potreba čoveka da kroz psa spozna dublje zakone koji deluju u ovoj harmoničnoj vezi (sashariess.rs); Pored toga što nudi hranu i opremu za kućne ljubimce, u okviru ovog dućana smeštena je i veterinarska apoteka i salon za gruming (franchising.rs, 27. 5. 2020).

2. Један од најпознатијих случајева је случај Франка Р. из Холандије, који је 2005. године грумингом успео да око 300 девојчица узраста од 10-17 година, наведе до сексуалних активности, углавном онлајн, а 11 девојчица је успео да искористи и уживо. Заплењено је око 26.000 филмова и око 144.000 фотографија које су пронађене на његовим рачунарима, као и велики број снимака телефонских разговора и дописивања преко телефона (dnevnik.rs, 20. 7. 2020); Utvrđeno je da je ogromna većina počinitelaca ovih zločina južno-azijskog porekla, dok su većina žrtava bile devojčice bele puti. [...] U izveštaju su službena lica optužena da su „ignorirala politički nepodobnu istinu” i da su zataškavala činjenicu da su muškarci pakistanskog porekla vršili gruming belih devojčica (vesti.rs, 8. 9. 2014); Takozvani „gruming” je noviji fenomen, koji takođe zaokuplja Evropski parlament. Reč je o pojavi, gde se odrasli preko četova lažno predstavljaju kao deca, ne bi li sa njima na taj način stupili u seksualni kontakt. Italijanka Roberta Angelini je u Evropskom parlamentu zadužena za rešavanje tog problema: „Sve članice Evropskog parlamenta bi morale da zabrane gruming. Psihološka manipulacija preko interneta u cilju seksualnog zlostavljanja dece ne sme da prođe nekažnjeno.” (dw.com, 25. 3. 2009); Grooming, odnosno gruming, najčešće se vezuje za negu kućnih ljubimaca i to je primarno značenje pojma. Međutim, kada je o deci reč, gruming opisuje uspostavljanje odnosa poverenja i emocionalne povezanosti između deteta i odrasle osobe, s ciljem vrbovanja i iskorištavanja u seksualne svrhe (tijana.rs, 14. 7. 2020); Petorica muškaraca osuđena su na višego-

dišnje robije zbog gruminga devojčica tinejdžerskog uzrasta (intermagazin.rs, 9. 9. 2014).

③ порекло енгл. grooming.

⑤ синоними грумовање.

⑥ област 1. кућни љубимци. 2. криминал.

⑦ детерминативи **1.** Краткодлаки пси се доста лињају па им је третман против лињања једнако потребан као дугодлаком псу шишање. Колико често треба водити пса у груминг салон? (magazin.novosti.rs, 14. 6. 2020); Gruming oprema i oprema za spavanje. Onda je tu oprema za ljude i još po koja sitnica bi se našla (balkankinology.net, 9. 9. 2011); Gruming je njen posao, pasija i poziv. Vlasnica je salona i škole za grumere „Royal groom”, predsednik Udruženja grumera Srbije i onedavno prvi IGA (Internacionalna gruming asocijacija) gruming sudija u Srbiji (petmagazine.rs, 11. 2. 2019); U Sportskom centru „Šumice” će se 14. i 15. aprila od 10 sati održati prvo nacionalno takmičenje u šišanju pasa. Organizator takmičenja je Udruženje grumera Srbije, a pokrovitelj Internacionalna gruming asocijacija (IGA), uz podršku Kinološkog saveza Srbije (admin.republika.rs, 10. 4. 2018).

грѹмовање с. р.

① дефиниција **1.** *скуп поступака којима се негује длака, кожа, уши и очи кућних љубимаца, првенствено паса и мачака, из хигијенских разлога или ради учешћа на изложбама и такмичењима.*

2. *сексуално злостављање деце од стране одраслих особа, најчешће мушког рода, на интернету или уживо уз претходно коришћење интернета.*

② цитати **1.** Grumovanje za ovo „belo zlato” za cirka 2000 dinara. 'zem ti i kućnog ljubimca (nsportal.info, 20. 2. 2017);

2. Nastavljamo sa nizom o grumovanju, jer 1) SVAKO MOŽE BITI ŽRTVA, a ne samo devojčice od 14 godina. Grumeri/ke su jako inteligentni i vrlo lako te profilišu da izvale koje su ti slabe tačke – manjak samopouzdanja, prethodna trauma, nesigurnost u vezi izgleda, loši porodični odnosi (threadreaderapp.com, 6. 7. 2020); Grumovanje se ne odnosi samo na pedofiliju (twitter.com, 27. 9. 2020); Ovo je produkt grumovanja. Brak i nuspojave istog su prvi njen korak u... [drumroll] igri prestola (znaksagite.com, 19. 5. 2015);

③ порекло према енгл. grooming.

⑤ синоними груминг.

⑥ област 1. кућни љубимци. 2. криминал.

ејџизам м. р.

❶ дефиниција *стереотипи, предрасуде и дискриминација на основу животне доби.*

❷ цитати Ove godine navršava se i tačno pola veka otkada je Robert Butler skovao termin „ejdžizam” kojim označavamo stereotipe, predrasude i diskriminaciju sa kojima se starije osobe suočavaju u društvu, zajednici ali i svojoj porodici, pa čak, neretko, i u odnosu sa drugim starijim osobama. [...] Na svim društvenim nivoima se neretko prave pojednostavljene pretpostavke o starijima, njihovim kapacitetima i potrebama, koje ne odgovaraju stvarnosti i negativno utiču na kvalitet njihovog života. „Ove predrasude podrazumevaju da su starije osobe nužno mentalno i fizički manje sposobne od drugih i da se uvek moraju oslanjati na druge u svemu što rade. Rezultat ovakvih – pogrešnih – pretpostavki su diskriminatorske prakse i faktička neravnopravnost sa kojom se starije osobe suočavaju u društvu. Ejdzizam se tako ispoljava u pristupu tržištu rada, uslugama zdravstvene zaštite, bankarskim uslugama, ali i unutar samih porodica starijih. Neke od posledica su obavezno penzionisanje u određenim godinama, zlostavljanje starijih, često od strane osoba zaduženih da im pruže negu, ali i ignorisanje populacije starijih u prikupljanju demografskih podataka što dovodi do toga da se strategije i javne politike zasnivaju na netačnim, nepotpunim informacijama i ne odgovaraju potrebama i kapacitetima velikog i stalno rastućeg dela populacije”, navodi se u saopštenju Crvenog krsta Srbije (danas.rs, 1. 10. 2019); Ejdzizam se sastoji od negativnog stava ili stereotipnog ponašanja prema starenju i starima (penzin.rs, 28. 2. 2014); Ejdzizam može skratiti životni vek, zaključak je analize istraživanja koja su sprovedena u 45 zemalja sveta, uključujući i Srbiju (penzin.rs, 20. 1. 2020); Ejdzizam ili diskriminacija starih osoba [...] Istraživanje diskriminacije starijih lica počelo je prilično kasno, krajem šezdesetih, ali je do danas sproveden veliki broj studija. Ejdzizam utiče na političke, ekonomske i pravne aspekte čovekovog života, ali su najispitivanije posledice koje ejdžizam ima po mentalno zdravlje starijih ljudi, kao i njihovu zapošljivost (psihoverzum.com, 14. 6. 2018); Diskriminacija na osnovu životnog doba naziva se ejdžizam. Termin potiče iz engleskog jezika i reči „age” (ejdž), koja znači doba ili uzrast. Sa izuzetkom pojedinih još uvek postojećih plemenskih zajednica u kojima se kult starosti izuzetno poštuje, ejdžizam je globalna pojava (vreme.com, 13. 12. 2017).

❸ порекло енгл. ageism.

❹ синоними старосна дискриминација.

❺ област дискриминација, психологија.

ејџиста м. р.

❶ дефиниција *особа која има предрасуде према људима на основу њихове животне доби, која је подложна стереотипима о људима на основу њихове животне доби, која дискриминише људе на основу њихове животне доби.*

❷ цитати „Moja generacija imala je tu foru -- ne veruj nikome starijem od trideset“, каже Šeldon Doing (70), пензионисани градитељ из Сан Анселма у Калифорнији. „Ali godine, čini se, nisu problem na festivalima koje ja posećujem. Mladi ljudi izgleda nisu ejdžisti.“ (admin.nedeljnik.co.rs, 26. 6. 2017); Наравно, још сам малолјетан, али такође нема потребе да будете ејџисти господине Шакал, и да ме гледате са висине јер сумњам да сте са 15 година Ви имали овакве ставове (banjalukaforum.com, 27. 10. 2009); Младост је лепа, заносна, нема ту ништа чудно. Али опет су ми ти tzv. ејџисти одбојни јер кад је то једини критеријум онда делује као незрели покушај некакве унутрашње компезације (forum.krstarica.com, 30. 1. 2017); Једно истраживање (Hawkins, 1996) је показало да су млађи мушкарци већи „ејџисти“ од млађих жена. Младићи су показали да имају много негативније ставове према старијим женама, њиховим професоркама, него према старијим мушкарцима, професорима (scribd.com).

❸ порекло енгл. ageist < ageism.

❹ област дискриминација, психологија.

ејџистичкѝ, -а̄, -о̄

❶ дефиниција *који, која, које се односи на ејџизам (= стереотипе, предрасуде и дискриминацију на основу животне доби) и ејџисте (= особе које имају предрасуде према људима на основу њихове животне доби, које су подложне стереотипима о људима на основу њихове животне доби, које дискриминишу људе на основу њихове животне доби).*

❷ цитати Али како је мим све више почео да улази у главни ток, неки су почели да тврде да је он сексистички и ејџистички (021.rs, 21. 8. 2020); Занимљиво је да исти ејџистички третман у домаћим таблоидима никako не важи за звезде фолка: никад нисам видела наслов да нпр. Раџнатовић „изгледа добро упркос чињеници да је чак у петoj деценији“ (cenzolovka.rs, 11. 2. 2015); One су рекле да су дискриминативни, ејџистички ставови и праксе посебно изражени када су у питању старије жене које су удовице или живе саме, старије жене са инвалидитетом, жене са села и старије жене мигранткиње (red-cross.org.rs); Обезбеђење, такође, треба осуђивати због акција, а не одмах

pribejavati stereotipizaciji i vredenju – „ćelavi degenerik“, pored toga što implicira da je biti bez kose nešto loše (a u ejdžističkoj civilizaciji i to je forma diskriminacije), esencijalizuje i dezavuiše kompletnu ličnost baš kroz stereotip o tome kako „primitivno“ obezbeđenje obično izgleda (gej-srbija.com, 22. 7. 2006); Ejdzistički stereotipi i predrasude su rasprostranjeni širom sveta, a mnogi stereotipi o starijim osobama poticali su ne samo iz pojedinačnih slučajeva diskriminacije, već i iz strukturne diskriminacije u koje se ubrajaju i prikupljanje podataka i oblikovanje politika. [...] Podaci pokazuju da je prevalencija ejdžizma ili starosne diskriminacije mnogo veća od prevalencije seksizma i rasizma. Takođe, i paternalistički stav u vidu tretiranja starijih osoba kao da su deca spada u ejdžistički (humanas.rs, 12. 11. 2020).

❸ порекло енгл. ageist, agist < ageism.

❹ област дискриминација, психологија.

ѐкрāн осетљив на дōдир м. р.

❶ дефиниција *екран компјутера или мобилног телефона који кориснику омогућава да уређају задаје команде, да буде у интеракцији с њим додиривањем површине екрана.*

❷ цитати „Андроид ауто2“ и „Епл карплеј“ системи, који служе за повезивање смартфона возача са уређајем у аутомобили преко екрана осетљивог на додир, када се користе у току вожње опаснији [су] од коришћења алкохола (magazin.novosti.rs, 23. 3. 2020); Ekran osetljiv na dodir ne reaguje na unos. Unos dodirom se registruje veoma sporo. Unos dodirom nije precizan (htc.com); Ako se ekran osetljiv na dodir ne odaziva ili ne radi onako kako očekujete, pokušajte da ponovo pokrenete računar (support.microsoft.com, 26. 7. 2018); Ekranе osetljive na dodir (engl. touchscreen) sigurno ste приметили – ако ништа друго, onda bar u nekim prodavnicama na kasama. Danas se најчешће виђају на мобилним телефонима, tabletima i uređajima za GPS navigaciju, ali ih ima i u većem obliku, recimo kod informacionih panela za turiste ili posetioce sajмова, te komandnih panela za upravljanje procesima u fabrikama i postrojenjima (sk.rs, 2011); Ekran osetljiv na dodir nije nov koncept tehnologije. Već godinama se ekrani osetljivi na dodir koriste kao ulazni interfejs na specijalizovanim uređajima. Tako na tehničkom fakultetu već odavno postoje ovi automati za pristup studentskom servisu, pa recimo ovakvi automati su primenu našli u bioskopskim hodnicim na kojima možete videti repertoar filmova, na bankomatima, dok je u svetu, naravno rasprostranjenost i upotreba ovakvih uređaja mnogo veća (srbodroid.com, 19. 2. 2012).

- ⑤ синоними тачскрин.
- ⑥ област технологија.
- ⑧ напомене Предност треба дати синтагми *екран осетљив на додир* иако је синоним *тачскрин* краћи.

изаћи из ормана

① дефиниција *јавно обзнанити и афирмисати сопствену нехетеросексуалну, најчешће хомосексуалну, сексуалну оријентацију.*

② цитати Ljudi kažu da je obaveza svakog gej muškarca da izađe iz ormara, zato što to normalizuje homoseksualnost za sve oko njih (vice.com, 5. 10. 2016); Dakle, *autovanje* je deo izraza koji bi u bukvalnom prevodu značio „Izlaženje iz ormara!” (glasnikrazlicitih.blogspot.com, 12. 2. 2012); Elen nije ništa skrivila time što je gej, da bi se njeno otkrivanje seksualne orijentacije moglo i смело nazvati „јавним priznanjem”. Ona se јавно deklarisala kao lezbejka. Izašla je iz ormara. Autovala se (pescanik.net, 17. 2. 2014); Iako je publika u Srbiji bila šokirana pitanjem „Da li ste ikada progutali spermu”, i mojim potvrdnim odgovorom, sa ove distance mogu da kažem da je to bio dobar potez jer je ohrabrio mnoge da „izađu iz ormara“ (danars.rs, 27. 9. 2011); Da bismo to ispravile, lipstick lezbejke moraju da izađu iz ormara zbog časti i ponosa. Slažem se da je to помало neprijatno, da se nečije mišljenje o meni fundamentalno menja u situacijama kada me porodica pita da li imam dečka ili kada me muškarac prati iz grada, a ja moram da gledam njegovo lice kako se menja dok izgovaram te tri reči: „Ja sam lezbejka” (arhiv2015sr.labris.org.rs, 22. 6. 2013).

- ③ порекло према енгл. come out of the closet.
- ⑤ синоними аутовати се.
- ⑥ област сексуална оријентација.

интернет трбл м. р.

① дефиниција *особа која својим коментарима и изјавама настоји да намерно ремети комуникацију преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блогovima, у коментарима у онлајн издањима новина и сл.*

② цитати U nekim pričama, trolovi su noćna bića koja se izlaganjem Sunčevoj svetlosti, to jest, suncu, pretvaraju u – kamen! Dakle, to su stvorenja... čudovišta koja u pričama i legendama prouzrokuju razne štete. Ali – pazi, sad, ovo čudo! – oni postoje i na internetu, to su internet-trolovi... A где? Ima ih, svud! Anonimni su i često zlobni. Prave probleme na forumi-

ma, društvenim mrežama i sabotiraju blogove. Njihov cilj je ometanje komunikacije na internetu. Neki od njih, čak, vređaju učesnike diskusija ili izbacuju rasističke parole. Nemaju ni trun kućnog-domaćeg vaspitanja! (bastabalkana.com, 21. 1. 2016); Iako se većina nas ne uklapa u definiciju „internet trola”, lako je uhvatiti sebe kako plivate u mutnoj vodi sa ostalim „trolovima” (srbijadanas.com, 27. 1. 2020); Reč trol je samo slučajno iz mitologije, jer na engleskom je „trolling” vrsta pecanja u kojoj se mamac (varalica) povlači kroz vodu. Internet-trolovi isto tako žele nešto da upecaju. I to pažnju. Zbog toga važi pravilo: „Ne hranite trolove” (Don't feed the Trolls). To znači: ne reagovati, samo ih ignorisati (dw.com, 12. 11. 2012); Ako vam nije jasno ko su internet trolovi – to su oni ljudi koji sva moguća internet sredstva koriste kako bi omalovažili, osporili ili jednostavno „ocrnili” nešto ili nekoga s kime se ne slažu. Kao što ćete videti u prilogu koji sledi, internet trolovanje može biti s „višim ciljem”, kad se trolovi bore za „opšte dobro” ili iz sasvim ličnih razloga, zbog neslaganja sa stavovima osobe, kompanije ili situacije (mondo.rs, 11. 4. 2016); Twitter se okreće novoj taktici u okviru borbe protiv internet trolova, a preko koje će ostale korisnike jednostavno poštediti njihovih postova (pcpress, 17. 5. 2018).

- ❸ порекло енгл. troll.
- ❹ варијанте трол.
- ❻ област интернет, друштвене мреже.

Инста м. р.

❶ дефиниција *друштвена мрежа, бесплатна апликација која својим корисницима омогућава обраду и дељење фотографија и кратких видеоснимака на другим друштвеним мрежама.*

❷ цитати *Šteta sto ne koristim insta da mogu sve da vas vidim... tako ste mi drage i mile, volela bih da vas upoznam sve (bebac.com, 8. 10. 2020.); Slabo koristim Insta, ko hoće neka doda na FB (mysocialmate.co); Za više ovakvih majica možete nas zapratiti na insta (kupujemprodajem.com, 14. 8. 2020); Ne koristim insta. Služi samo za posebne situacije (instagram.com); Ja koristim insta ali ovaj novi mi se ne sviđa. Sve su zakomplikovali (twitter.com, 22. 1. 2012); Ja malo drugačije koristim insta, ali ako mi se ne sviđa sadržaj, maknem, jer previše je materijala da pratim šta me ne zanima (twitter.com, 21. 11. 2016).*

- ❸ порекло енгл. Instagram.
- ❹ синоними Инстаграм.
- ❻ област друштвене мреже, интернет.
- ❼ детерминативи Популарна бесплатна апликација за обраду и дељење фотографија путем мобилних телефона „Инстаграм“ прешла је праг од једне милијарде корисника. Ову информацију потврдио је тво-

рац *Инстаграма* Кевин Сајстром подсећајући да је у септембру прошле године „Инста заједница” бројала 800 милиона корисника. (rts.rs, 23. 6. 2018); *Инста стори*, као један битан вид комуникација на *Инстаграму*, нема јаван број прегледа (rts.rs, 23. 5. 2019); *Kako izgleda insta moda u doba karantina? Pronađite inspiraciju za „kućni“ outfit* (buro247.rs, 31. 3. 2020); *Како избрисати инста профил?* (youtube.com); *Želite prelepi svetlucavi sjaj? Koristite Insta Glow četku sa bronzerom za predivni hajlajt!* (findglocal.com); *А онда сам ишла даље по њеном инста профилу и мало се разсентименталисала* (twitter.com, 20. 1. 2020); *Imam do pola slučajno napravljen insta nalog* (twitter.com, 24. 7. 2020).

Инстаграм м. р.

❶ дефиниција *друштвена мрежа, бесплатна апликација која својим корисницима омогућава обраду и дељење фотографија и кратких видео-снимака на другим друштвеним мрежама.*

❷ цитати „Инстаграм”, стартап покренут у октобру 2010, у суштини је „друштвена мрежа” за деобу фотографија. То је у ствари „ап” (апликација), бесплатан програмчић до пре неки дан само за „ајфон”, а сада и за „андроид” мобилне телефоне, који омогућава да се телефонском камером снимљена фотографија специјалним „филтерима” дотера и постане „кул”, да би се онда послала или на сајт „Инстаграма” или са другима поделила на „Фејсбуку” или „Твитеру”. Укратко, „Инстаграм” је „Јутјуб”, али само за фотографије (politika.rs, 11. 4. 2012); Instagram, pre svega, predstavlja društvenu mrežu za deljenje slika, sa oko sto miliona aktivnih korisnika iz celog sveta, pretežno mlađeg doba. Intuitivan je i lako se koristi. Mobilni telefoni, omogućavaju da se slikamo bilo kada i bilo gde i tako ne propustimo da zabeležimo dragocene i zanimljive trenutke. Nakon slikanja na scenu stupa Instagram aplikacija, koja omogućava da na slike primenimo različite filtere i tako ih ulepšamo (internetznanlija.com); Све је почело љубављу према технологији и фотографији. Док су студирали на Станфорду, Кевин Систром и Мајк Кригер лансирали су *Инстаграм* 6. октобра 2010. године као једноставан начин дељења фотографија (rts.rs, 6. 10. 2020).

❸ порекло енгл. Instagram.

❹ синоними Инста.

❺ област друштвене мреже, интернет.

❻ детерминативи „Spotted” („Uočen si”) trend је међу tinejdžerima који сликају једни друге, слике се објављују на Instagram групи, а онај ко препозна особу са слике тагује је и тако открива njen identitet (rts.rs, 5. 11. 2019);

Većina popularnih brendova objavljuje svoje Instagram sadržaje u određeno vreme i dan, znajući da im to pomaže da zadrže svoju publiku (digitalna-srbija.org, 2020); Novi Instagram algoritam daje prednost objavama sa mnogo odziva (lajkova, komentara...) (internetreklamiranje.com, 3. 4. 2018); Instagram manekenke počele su da privlače neverovatnu pažnju, a ubrzo ćete videti i zašto (muskimagazin.rs); Џенифер Анистон је отворила Инстаграм профил и за мање од 24 сата успела да прикупи више од 6 милиона пратилаца (politika.rs, 8. 11. 2019); Инстаграм налог холивудског глумца Леонарда Дикаприја засут је молбама грађана Русије за спас Бајкалског језера (politika, 23. 7. 2019).

инстаграмѐр м. р.

❶ дефиниција *особа мушког рода која користи Инстаграм (= друштвену мрежу, бесплатну апликацију за обраду и дељење фотографија и кратких видео-снимака на другим друштвеним мрежама).*

❷ цитати „Спасавање планете је комуникациони изазов“, објаснио је Атенборо, који је постао тазе Инстаграмер, а на тој друштвеној мрежи је за само један дан стекао скоро 2,5 милиона пратилаца (rts.rs, 25. 9. 2020); Fashion Instagrameri zaista mogu da budu ogromna motivacija, ali takođe i inspiracija za sve naše poduhvate (wannabemagazine.com); Црно тржиште туристичких услуга у Србији у драматичном порасту: Бандераши и инстаграмери харају српским туризмом (novosti.rs, 9. 1. 2020); Sve je više instagramera koji se svakodnevno, kreativnim i šaljivim sadržajem, trude da nam ulepšaju dan (vesti.rs, 7. 11. 2020); Добри инстаграмери се труде да прикажу различите начине за уживање у природи. [...] Неке инстаграмере спонзоришу велике компаније и они се не либе да крше правила, само како би направили фотографију из различитог угла (bbc.com, 21. 2. 2020).

❸ порекло према енгл. Instagram.

❹ област друштвене мреже, интернет.

инстаграмѐрка ж. р.

❶ дефиниција *особа женског рода која користи Инстаграм (= друштвену мрежу, бесплатну апликацију за обраду и дељење фотографија и кратких видео-снимака на другим друштвеним мрежама).*

❷ цитати *Kako bi mogla sebe da nazoveš, bloggerkom, instagramerkom ili jutjuberkom? – Iako mi influencer nije omiljena reč, tako me uglavnom predstavljaju jer to na neki način obuhvata sve gore navedeno (blic.rs, 24. 3. 2020); Najstajliš Instagramerke koje možeš da pratiš za dnevnu dozu in-*

spiracije (wannabemagazine.com); Prelepa instagramerka je zatražila da je VREĐAJU u komentarima – posle jednog BRUTALNOG, obrisala je nalog! / U poslednje vreme popularni korisnici društvenih mreža vole da pozovu svoje pratioce, obožavaoce i sve ostale da ih vređaju i kritikuju (na engleskom – roasting). I to im se često obije o glavu. To je uradila i instagramerka Nis Vejdhofer, koja ima milion pratilaca na popularnoj društvenoj mreži (srbijadanas.com, 22. 8. 2019); Ovih šest predmeta u kući ima svaka Instagramerka koja drži do sebe (buro247.rs, 27. 8. 2020). Instagramerke pitaju: Da li su žene lepše sa šminikom ili bez nje (direktno.rs, 10. 11. 2020); Не треба гајити илузију да ће то што српске инстаграмерке објављују о Космету промијенити слику и ставове у свијету (twitter.com).

❸ порекло према енгл. Instagram.

❹ област друштвене мреже, интернет.

интерродност ж. р.

❶ дефиниција *неприпадање ни једном од два бинарна рода – мушком или женском, неуклапање у бинарну родну поделу.*

❷ цитати Interrodnost (intergender) ili genderqueer (GQ) su termini koji obuhvataju sve rodne identitete, koji nisu muški i ženski. Ljudi koji se identifikuju kao interrodni mogu da doživljavaju sebe ili kao i muškarca i ženu ili kao ni muškarca ni ženu ili da su potpuno van rodne binarnosti. Interrodne osobe mogu da budu bilo koje seksualne orijentacije, bilo kog pola i mogu, ali ne moraju da se identifikuju kao trans. I interrodnost može biti dobra za likove u pričama (wattpad.com, 2016); Danas postoji potpuno novi spektar kada je u pitanju izjašnjavanje o polu – „interrodnost” (svi rodni identiteti koji nisu *muški* i *ženski*), „*ne binarnost*” (osobe koje se izjašnjavaju da imaju dva ili više roda), „*a-rodne*” osobe (osobe koje se izjašnjavaju da nemaju rod) (menshealth.rs). Моје мишљење је да је превише помпе dignuto око interrodnosti (twitter.com, 7. 9. 2018).

❸ порекло енгл. intergender.

❹ синоними гендерквир, небинарност, цендерквир.

❺ област сексуална оријентација.

кајт м. р.

❶ дефиниција **а.** *велики змај који лети на ветру, реквизит који се користи у кајтингу (= екстремном воденом спорту или рекреативној активности у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци).*

б. екстремни водени спорт или рекреативна активност у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци.

❷ цитати **а.** Kada leti nebom, zmaj stvara pogon kao avionsko krilo. Sila koja vuče zmaja, proporcionalna je njegovoj veličini. Jedro u vindsurfingu koristi silu vetra i ona se prenosi na plovilo. Kada kajt leti vazduhom, on stvara svoj vlastiti vetar koji je brži i time proizvodi mnogo veću silu nego što to realan vetar može da pruži (glossy.espreso.rs, 18. 8. 2012); Kod kajtera se nalazi kontrolna poluga (bar) koja je spojena sa kajtom preko konopaca koji su najčešće dugački 20–25 m (b92.net, 11. 8. 2018); Ukoliko koristite stari kajt, svakako proverite da na njemu imate barem dead-man sigurnosni sistem koji omogućava brzo otpuštanje celog zmaja (skijanje.rs); Prvi čas počinje sa instruktorom i odvija se na plaži sa kajtom za treniranje koji je mini verzija pravog zmaja. On služi da bi se stekao osećaj kako se kajt kreće i kako se njime upravlja na vetru (beforeafter.rs, 31. 7. 2014); Kajtsurfom se mogu baviti obožavatelji vodenih sportova svih uzrasta, pri čemu minimalna težina mora biti oko 40 kilograma, kako bi osoba mogla da vlada kajtom na vetru (iserbia.rs, 19. 6. 2020).

б. U 2012. broj kajtsurfera je od strane ISAF i IKA procenjen na oko 1,5 miliona ljudi širom sveta. Globalno tržište za kajt godišnje zaradi oko 250 miliona američkih dolara (kurir.rs, 9. 9. 2019); Пре буквално 2 дана, сам слушао како је човек причао како му је кајт једна од највећих љубави и данас се ово деси, простора ми је невероватно (twitter.com, 9. 9. 2019); Živela sam jedno vreme u Abu Tig marini ... sjajno je, pesak, tirkizno more, skupe jahte ... golf, kajt, ronjenje... ali vi idete na odmor a ne da živite tamo (twitter.com, 7. 4. 2019).

❸ порекло енгл. kite.

❹ синоними **а.** змај. **б.** кајтинг, кајтсурфинг.

❺ област спорт.

❻ детерминативи **б.** Kajt instruktor Pija Nikitović otkriva tajne o tome... (skijanje.rs); Naša najbliža lokacija je Ada Bojana, gde postoje kajt centri sa sertifikovanim instruktorima (beforeafter.rs, 31. 7. 2014); Skladni letnji vetrovi su odlika Alačatija, u kombinaciji sa odličnim kajt školama i mirnim, plitkim vodama (lepotaizdravlje.rs, 12. 5. 2015).

кајташ м. р.

❶ дефиниција *особа која се бави кајтингом (= екстремним воденим спортом или рекреативном активношћу у којој се возач, користећи*

великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци).

② цитати Internetom kruži snimak: Kajtaš se bori sa vetrom na Dunavu (b92.net, 10. 9. 2019).

③ порекло према енгл. kite.

⑤ синоними кајтер, кајтсурфер.

⑥ област спорт.

⑧ напомене Нераспрострањено.

кајтер м. р.

① дефиниција *особа која се бави кајтингом (= екстремним воденим спортом или рекреативном активношћу у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци); особа мушког рода која се бави кајтингом.*

② цитати Kajter stoji na maloj dasci s nogama u vezovima i koristi snagu velikog zmaja visoko u vazduhu koji ga vuče po površini vode, što izgleda jednostavno, ali ujedno predstavlja i najveći izazov (glossy.es-press.rs, 18. 8. 2012); Kajteri danas uživaju na Adi Bojani (twitter.com, 26. 7. 2012); Sunce, plaže, more ili okean i jedan relativno nov ekstremni vodeni sport u kojem kajter upravlja zmajem (kajtom) koji mu služi kao jedro kako bi uz pomoć snage vetra glisirao na dasci (b92.net, 11. 8. 2018); Dok se kajteri hvale da iz godine u godinu njihov broj u odnosu na one koji se bave vindsurfingom na jedrilicama raste, ne ističu tako glasno onu drugu stranu – opasnosti ovog ekstremnog „hobija” (alo.rs, 9. 9. 2019); Glavni problem kajtera u seriji biće kako da izađu na kraj sa ruskim tajkunima koji nameraavaju da kupe Adu Bojanu – rekao nam je Milan Karadžić (blic.rs, 12. 11. 2009).

③ порекло енгл. kiter < kite

⑤ синоними кајташ, кајтсурфер.

⑥ област спорт.

кајтерка ж. р.

① дефиниција *особа женског рода која се бави кајтингом (= екстремним воденим спортом или рекреативном активношћу у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци).*

❷ цитати On odlazi u Crnu Goru i usput upoznaje Lolu, mladu kajterku i ćerku policijskog inspektora, koja putuje na Adu Bojanu (rts.rs, 25. 7. 2020); U filmu igra Lolu, kajterku i ćerku policijskog inspektora, koja putuje na Adu Bojanu (zena.blic.rs, 24. 4. 2017).

❸ порекло према енгл. (female) kiter.

❹ синоними кајтсурферка.

❺ област спорт.

❻ напомене Нераспрострањено.

кајтерски, -а, -о

❶ дефиниција *који, која, које се односи на кајтинг, кајтере и кајтерке (= екстремни водени спорт или рекреативна активност у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци, те особе које се њиме баве).*

❷ цитати Na Adi Bojani su idealni uslovi za ovaj sport koji spaja surf i letenje. U seriji postojaće „kajterski klub” u kome će se naći pripadnici svih eksjugoslovenskih država (blic.rs, 12. 11. 2009); E da, sada se setih, možda će nekome značiti info, ove kajterske plaže su sve pet friendly (putovanja.info, 2. 9. 2014); Agios Ioannis je praktično predgrađe grada Lefkade, tu je čuvena plaža koja je kajterski raj (ana.rs, 19. 6. 2014); Aquarello, mesto na kome je nastala čuvena „kajterska pica”! (facebook.com, 31. 8. 2016); Svake godine otvori se nova kajterska plaža (parapsihopatologija.com, 22. 5. 2014).

❸ порекло према енгл. kiter.

❹ синоними кајтсурферски, -а, -о.

❺ област спорт.

кајтинг м. р.

❶ дефиниција *екстремни водени спорт или рекреативна активност у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци.*

❷ цитати Највећи непријатељ кајта је оно што га и покреће – ветар. У нашој земљи кајтингом се бави педесетак особа, али се због непостојања адекватних услова не одржавају такмичења и не води се као спорт (politika.rs, 11. 9. 2019); Кајтсурф или кајтинг је водени спорт у коме се помоћу змаја (кајт), даске за surfing (кајтборд) и ветра креће по води, док vindsurf представља комбинацију surfing и jedrenja на dasci isto-

vremeno (iserbia.rs, 19. 6. 2020); Roditelji su me upoznali sa kajtingom. Putovala sa njima još od detinjstva. Trebalo mi je dosta vremena da ih nagovorim da me nauče da kajtujem, jer sam bila previše lagana, a oprema tada nije bila dovoljno bezbedna (skoda-storyboard.com); Kajting je površinski vodeni sport, koji podrazumeva kombinovanje aspekata vejkboardinga, snoubordinga, jedrenja na dasci, surfovanja, paraglajdinga, skejboardinga i gimnastike u jedan ekstremni sport (kurir.rs, 9. 9. 2019); Pogibija Dalibora Andonova Grua podstakla je mnoge da se zapitaju kakav je sport kajting, koliko je opasan, šta predstavlja potencijalne rizike (prva.rs, 10. 9. 2019).

- ③ порекло енгл. kiting.
- ⑤ синоними кајтсурфинг.
- ⑥ област спорт.

кајтованье с. р.

① дефиниција *упражњавање, практиковање кајтинга (= врсте екстремног воденог спорта или рекреативне активности у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци).*

② цитати Кајтовање на води (kreativnopero.com, 14. 9. 2016); Nepodnošljiva iluzija opšte kopulacije, koja vlada na razvratnoj „Kopakabani“ (kako je zamišlja mali Budo), prodire u sve pore ovog poroznog TV tkiva na pjenu od mora, kojom ponosno dominira kajtovanje (što je, prema fensi vokabularu tamošnjih atlantista, „kombinovanje aspekata vejkboardinga, snoubordinga, surfovanja, paraglajdinga i skejtboardinga“ (!) u jedan ekstremni sport) (standard.rs, 23. 12. 2019); Zbog svoje divlje prirode, ova obala je savršena za ljubitelje ekstremnih sportova, kajtovanje, surfovanje, vožnja skijama na vodi (clubbing.rs, 12. 3. 2018); Na slici je plaža u Mui Neu, gde je voda mutna, talasi jaki i nije baš za kupanje, ali je dobra za kajtovanje i za slušanje talasa i gledanje, a i fotkanje (jeftinoputuj.com).

- ③ порекло према енгл. kiting.
- ⑥ област спорт.

кајтовати, -ујѐм несврш.

① дефиниција *бавити се кајтингом (= екстремним воденим спортом или рекреативном активношћу у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци); кретати се по површини воде стојећи на широкој дасци, кори-*

стећи великог змаја као једро, у виду рекреативне активности или спорта.

❷ цитати Koliko je reč o ozbiljnoj priči pokazuje i to da se kod nas u Srbiji uglavnom ne možete pojaviti na „vodi” da kajtujete sa iznajmljenom opremom ukoliko nemate posebnu licencu za samostalnog vozača. Dakle priča o bezbednosti se ne uzima zdravo za gotovo (alo.rs, 9. 9. 2019); Dok kajtujem u potpuno sam drugačijem svetu. Bez ometanja, bez problema, bez razmišljanja o bilo čemu drugom. Toliko sam skoncentrisana i zadovoljna da mi je uvek na licu ogroman osmeh kad izlazim iz vode (skoda-storyboard.com); Ne samo zato jer Dragan zna toliko dobro da kajtuje i dobro da vas nauči kajtovanje za nekoliko časova, već i zato jer se Sandbox kite oaza sasvim razlikuje od svih na koje ste do sada naišli (designed.rs, 28. 8. 2012); Nije paraglajding nego kajt. Kajtuje se isključivo kad je vetrovito (rs.n1info.com, 9. 9. 2019); Pokušao sam da kajtujem, ali nisam bio baš uspešan. Došao sam na Adu Bojanu kada nije bilo dovoljno vetra za pravo kajtovanje (magazin.studio-md2.com, 18. 2. 2017).

❸ порекло према енгл. kite.

❹ синоними кајтсурфовати.

❺ област спорт.

кајтсурф^{м. р.}

❶ дефиниција *екстремни водени спорт или рекреативна активност у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци.*

❷ цитати Kajtsurf ili kajting je vodeni sport u kome se pomoću zmaja (kajt), daske za surfovanje (kajtbord) i vetra kreće po vodi, dok vindsurf predstavlja kombinaciju surfovanja i jedrenja na dasci istovremeno [...] Odabir pravog mesta za kajtsurf zavisi od nivoa znanja kajtsurfera (iserbija.rs, 19. 6. 2020); Тарифа је мека кајтсурфа у Европи, а јак ветар по имену Леванте, формира се изнад Гибралтарског брда и дува око 90 одсто дана у години (dnevnik.rs, 15. 7. 2018); Летачи по атлантској лагуни до Дахле ових дана хватају залет за сезону и велико светско надметање у кајтсурфу, које тамо почиње 13. августа (politika.rs, 14. 4. 2017); Кајтсурф је комбинација виндсурфа, вејкборда, параглајдинга и сурфинга (politika.rs, 7. 8. 2015); Džeremi kaže da će obezbediti troškove puta, smeštaja i hrane, časove za kajtsurf i posete okolnim ostrvima (mondo.rs, 25. 4. 2016).

❸ порекло енгл. kitesurf.

❹ варијанте кајтсурфинг.

⑤ синоними кајтинг.

⑥ област спорт.

кајтсџрфер м. р.

① дефиниција *особа која се бави кајтсџрфингом; особа мушког рода која се бави кајтсџрфингом (= екстремним воденим спортом или рекреативном активношћу у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци).*

② цитати Iskusniji kajtsurferi mogu se upustiti i u dublje vode gde su veći talasi i manje stalan vetar (iserbia.rs, 19. 6. 2020); U 2012. broj kajtsurfera je od strane ISAF i IKA procenjen na oko 1,5 miliona ljudi širom sveta. Globalno tržište za kajt godišnje zaradi oko 250 miliona američkih dolara (kurir.rs, 9. 9. 2019); Drago Grubnić, iskusni snouborder, paraglajderista, vindsurfer i kajtsurfer, pre 12 godina počeo je da se bavi i snoukajtingom (skijanje.rs); Talasi i duboka voda nisu prijatelji kajtsurfera. Takođe, neophodni su dobri uslovi što se tiče strujanja vazduha, jer će vam neke kajtsurfing destinacije ponuditi jake i guste vetrove koji nisu podobni za učenje (lepotaizdravlje.rs, 12. 5. 2015); Gru je bio odličan kajtsurfer, a velika ljubav bio mu je snoubord (novosti.rs, 10. 9. 2019).

③ порекло енгл. kitesurfer.

⑤ синоними кајтер.

⑥ област спорт.

кајтсџрферка ж. р.

① дефиниција *особа женског рода која се бави кајтсџрфингом (= екстремним воденим спортом или рекреативном активношћу у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци).*

② цитати Ponekad provedem i nekoliko sati u vodi. Vreme prolazi neverovatno brzo. Ne mogu zamisliti svoj život bez okeana, bez sunca i vetra. Ovi elementi mi donose veliku radost“, каже професионална кајт сџрферка Paula Novotna (skoda-storyboard.com).

③ порекло према енгл. kitesurfing.

⑤ синоними кајтерка.

⑥ област спорт.

⑧ напомене Нераспрострањено.

кајтсѹрферскѹ, -а, -о

❶ дефиниција *који, која, које се односи на кајтсѹрфинг, кајтсѹрфере и кајтсѹрферке (= екстремни водени спорт или рекреативна активност у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци).*

❷ цитати *За љубитеље adrenalinskih sportova tu je Kajtsurferski klub gde možete možete iznajmти svu potrebnu opremu, ali i instruktora (naša topla preporuka) (balkan-turizam.net): Na laganini načinu rada sam, na Velikoj plaži u Ulcinju. Ova 14 km duga pješčana kajtsurferska Meka svakodnevno časti nezaboravnim zalascima Sunca (facebook.com, 13. 8. 2017).*

❸ порекло енгл. kitesurfing.

❹ синоними кајтерски, -а, -о.

❺ област спорт.

❻ напомене Нераспрострањено.

кајтсѹрфинг м. р.

❶ дефиниција *екстремни водени спорт или рекреативна активност у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци.*

❷ цитати *Кајтсѹрфинг се одвија углавном на води и кајтер стоји на ширем борду, сајлама је везан за змаја и њима управља уз помоћ специјално обложене ручке. [...] Кајтсѹрфинг подразумева дисциплину која се одвија углавном на води, уз помоћ ветра. Онај ко изађе на воду стоји на ширем борду и сајлама, ужадима је везан за змаја, односно једро налик параглајдеру. Њима управља уз помоћ специјално обложене ручке. За кретање је потребан јак, уједначен ветар и већа водена површина без препрека. [...] Начин управљања можда јесте сличан параглајдингу, али су то две одвојене дисциплине – кажу у Савезу. Кајтсѹрфинг многи су повезивали и са скијањем на води, од кога се такође потпуно разликује (politika.rs, 11. 9. 2019); Kajtsurfing je relativno nov ekstremni vodeni sport u kojem vozač (kajter) upravlja zmajem (kajtom) koji mu služi kao jedro kako bi uz pomoć snage vetra glisirao na dasci. Kajtsurfing se kao sport pojavljuje 1998, a na Crnogorskom primorju od 2003. godine (glossy.espresso.rs, 18. 8. 2012); Sve popularniji kajtsurfing za kratko vreme stekao je veliki broj zaljubljenika, a iako ovaj ekstremni sport sa sobom nosi opasnost, veliki napredak u razvoju opreme čini ga iz godine u godinu sve sigurnijim (skijanje.rs); Sa 7 godina je otpočeo sa stojećim surfovanjem s veslom, dok je u 9-toj godini života naučio i kajtsur-*

fing (muskimagazin.rs); Ulcinj je sve posećeniji poslednjih godina, a kajt surfing, surfovanje uz pomoć padobrana, sve se više razvija u Crnoj Gori (gdestinacija.com, 12. 6. 2017).

❸ порекло енгл. kitesurfing.

❺ синоними кајТИНГ.

❻ област СПОРТ.

❼ детерминативи Talasi i duboka voda nisu prijatelji kajtsurfera. Takođe, neophodni su dobri uslovi što se tiče strujanja vazduha, jer će vam neke kajtsurfing destinacije ponuditi jake i guste vetrove koji nisu podobni za učenje (lepotaizdravlje.rs, 12. 5. 2015); Za ovih nekoliko godina postojanja, kajtsurfing oprema evoluirala je u velikoj meri i danas je stabilna, jednostavna za upravljanje, a bezbednosni sistemi dovedeni su do savršenstva (vesti.rs, 4. 10. 2015).

кАМИНГ-ЀУТ м. р.

❶ дефиниција *јавно обзнањивање и афирмисање сопствене нехетеросексуалне, најчешће хомосексуалне, сексуалне оријентације.*

❷ цитати Prema jednom istraživanju iz 2011. godine, coming out smanjuje osećaj besa i depresiju, ojačava samopouzdanje, ali se ti podaci odnose na one koji su tokom outovanja imali podršku porodice i prijatelja (xxzmagazin.com, 24. 3. 2018); Parada ponosa Beograd saopštila je juče da je pokrenula onlajn kampanju pod sloganom „Tvoje ćutanje te neće zaštititi” kojom želi da podrži LGBT osobe u njihovom procesu prihvatanja svog identiteta [...] Taj proces „kaming aut” – autovanje je najvažniji momenat u životu svake LGBT osobe, ističe se u saopštenju (danas.rs, 28. 4. 2016); To je javni kaming aut gde vi celom свету кажете ко сте и шта сте. Али је одговорност нас активиста и самог друштва и државе да створи климу где ће се на то гледати као на један обичан корак (nspm.rs, 17. 7. 2014); Zašto je „coming out” važan? „Coming out” ili autovanje znači emancipaciju ili oslobađanje od ugnjetavanja i pritiska. To znači izgovoriti istinu. Koliko je teško nekom običnom klincu da se autuje, toliko je teško i nekoj javnoj личности да прихвати свој идентитет и подели то са светом (pescanik.net, 17. 2. 2014).

❸ порекло енгл. coming out.

❺ синоними ИЗЛАЗАК ИЗ ОРМАНА, РАЗОТКРИВАЊЕ, АУТОВАЊЕ.

❻ област СЕКСУАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА.

❼ детерминативи Rekla si da nikada nisi napravila kaming aut intervju zato što si glumica i niko o tome ne vodi računa (arhiv2012.labris.org.rs, 2012).

③ напомене Не препоручује се изворно писање (*coming out*).

пранк м. р.

① дефиниција *наместаљка, коју често снима скривена камера, чији је циљ да неку особу или особе доведе у смешну ситуацију.*

② цитати Iako je snimak opisan kao „PRANK”, primer koji se šalje potpuno je pogrešan – od toga da je „normalno” šutirati devojku, do očiglednog aludiranja na to da su devojke toliko lake da padaju na kola. Reč je u srpski jezik ušla pojavom skrivenih kamera u kojima ljudi prave šale i smicalice junacima nespretnih situacija, a koji i ne sanjaju da su predmet šale. Istina je da se ova reč u široj upotrebi koristi za sve slučajeve skrivene kamere, ali i situacije kada se nameštaljka ne snima. Međutim, nije isključena ni mogućnost da će se u skorije vreme apsolutnom dominacijom klipova i snimaka prenkova sa Jutjuba ova reč koristiti samo kao sinonim za šale pred očima kamere (alo.rs, 9. 7. 2020); Nema boljeg načina da se napravi odličan „prank”, nego da se ljudima stavi do znanja da nisu razumeli sarkazam (vreme.com); Svako voli dobar prank, naravno pod uslovom da nisi ti osoba kojoj neko „smešta”, jer – gde je zabava u tome. Budući da danas svi koristimo računare, gde ćeš zgodniji način da se našališ sa svojim prijateljima ili kolegama na poslu nego li da im prirediš neku smicalicu sa kompjuterom (svezakomp.rs); U opisu videa piše „GOLD DIGGER PRANK! (razbila auto od 90,000€)”. Najbolji lyric prank ikada: Priznao joj je da je voli a ona je samo ravnodušno odgovarala uz stihove pesme! (famoza.net, 6. 11. 2016); Ona verovatno još uvek ne zna za „prank”. Možda će se naljutiti, nisam siguran (espresso.rs, 7. 12. 2016).

③ порекло енгл. prank.

④ варијанте пренк.

⑥ област забава.

пранкер м. р.

① дефиниција *особа која прави, организује пранк (= наместаљку, коју често снима скривена камера, чији је циљ да неку особу или особе доведе у смешну ситуацију).*

② цитати Prema rečima prankera, lukavi plan Rusije zasniva se na tome da se održi lažni referendum o nezavisnosti Aljaske, pre nego što se pokrene procedura njenog uključivanja u sastav Rusije. [...] Drugi pranker ubедује guvernera da Rusija već sprovodi kampanju ujedinjenja Aljaske (svenovosti.com, 18. 10. 2019); Ruski pranker pričao sa predsednikom Poljske kao

šef UN! To je već uradio Džonosnu i Makronu! (kurir.rs, 15. 7. 2020); Inače, prankeri su ljudi koji se, na primer, preko telefona, predstavljaju lažno poznatim ličnostima i razgovaraju sa njima u nameri da izazovu opštu smejuriju (twitter.com, 16. 1. 2019); Razgovor ruskih prankera sa makedonskim premijerom Zoranom Zaevom izazvao je pravi mali zemljotres na Balkanu (B92.net, 12. 7. 2020); Ruski prankeri Vovan (Vladimir Kuznjecov) i Leksus (Aleksij Stoljarov) uoči izbora za predsednika Ukrajine tri puta su prevarili premijera takozvanog nezavisnog Kosova Ramuša Haradinaja predstavivši se kao tadašnji ukrajinski predsednik Petar Porošenko. Prankeri su zvali Haradinaja telefonom od januara do aprila ove godine. Tokom razgovora prankeri su u Porošenkovo ime obećali da će posle izbora u Ukrajini priznati Kosovo u zamenu za podršku premijera tzv. Kosova (informer.rs, 23. 5. 2019).

③ порекло енгл. prankster.

④ варијанте пренкер.

⑥ област забава.

пранкерскѝ, -а, -о

① дефиниција *који, која, које се односи на пранк и пранкере (= намењтаљку, коју често снима скривена камера, чији је циљ да неку особу или особе доведе у смешну ситуацију).*

② цитати Vitali se proslavio „Miami Zombie Attack Prankom”, u kojem se maskirao u beskućnika i u najsiromašnijim delovima grada plašio slučajne prolaznike. Često saraduje i sa drugim prankerskim majstorima, poput Romana Atwooda (srbijadanas.com, 16. 1. 2018); Ako bi analizirali globalnu sliku HD kvaliteta, lako je uočiti da su baš sve prankerske „žrtve” izašle iz „jednog kopir-aparata” (svenovosti.com, 18. 10. 2019); „Prankerski” šou dobro organizovanih ruskih prevaranata koji se nazivaju komičarima i šaljivdžijama i iza kojih prema sumnjama dela ruskih i svetskih medija stoji Kremlj i ruske službe bezbednosti, donose još jedan ugao posmatranja političke scene u Makedoniji (meta.mk, 11. 7. 2019).

③ порекло према енгл. prank.

④ варијанте пренкерски, -а, -о.

⑥ област забава.

пранкованье с. р.

❶ дефиниција *прављење, организовање пранка (= намештаљке, коју често снима скривена камера, чији је циљ да неку особу или особе доведе у смешну ситуацију).*

❷ цитати „Prank” и „Prankovanje” – односи се на sprданје и šалу са одређеним људима. Један од најпопуларнијих садржаја који Јутјубери пласирају управо је „prankovanje у јавности”. Један Јутјубер може да изађе на улици и да се шаљи са другим људима који већински немају представу о чему је реч. Овакав садржај најсличнији је скривеној камери (nova.rs, 3. 3. 2020); Пошто већ не очекујете да је у питању prankovanje људи ни мање ни више него преко телефона онда ће за све оне који у видео уђу не знајући о чему је реч ово бити право изненађење. Позивање људи и prankovanje истих у присуству друштва одувек је било презанимљиво али шта се desi када се све то snими и постави на Јутјуб... Сазнаћете ако погледате најновији видео Nenada & Zije (famoza.nrt, 11. 12. 2016); Klinac из Србије уништио наставницу на новом лудом Јутјуб клипу! / Овакво „prankovanje” постаје све популарније међу клинцима који су се кроз извештили у оваквим forama (espresso.rs, 10. 12. 2016); Hobi ми је prankovanje укућана (twitter.com, 26. 12. 2014).

❸ порекло према енгл. prank.

❹ варијанте пренковање.

❺ област забава.

пранковати, -ујѐм сврш. и несврш.

❶ дефиниција *довести/доводити неку особу или особе у смешну ситуацију помоћу намештаљке, обично уз снимање скривеном камером, како би се направила шала.*

❷ цитати Нећу одустати, planiram да nastavim са овим forama, Ђани је сада veoma популаран па ћу опет „prankovati” његовим стиховима – rekao нам је Stefan (espresso.rs, 7. 12. 2016); У снимку који је nazвао „prankovao sam наставницу из srpskog” се види како је provocira стиховима из folk pesama (kurir.rs, 6. 12. 2016); Znači како су ме другови prankovali iskusно, ово скоро nisam doživela! (twitter.com, 14. 2. 2014); Volim prankovati људе, obožavam! (twitter.com, 2. 1. 2016); MISLIO JE DA GA UČENICI PRANKUJU! Nastavniku poklonili kutiju, а када је video šta је unutra, POTPUNO SE SLOMIO! (blic.rs, 15. 7. 2020).

❸ порекло енгл. prank.

❹ варијанте пренковати.

⑥ област забава.

⑧ напомене Нераспрострањено.

прѐнк м. р.

① дефиниција *намештаљка, коју често снима скривена камера, чији је циљ да неку особу или особе доведе у смешну ситуацију.*

② цитати U poslednje vreme kod mlađe populacije, ali i kod starije koja gleda razne snimke na Jutjubu, sve češće je u upotrebi engleska reč „prank” (koja se u srpskom jeziku izgovara kao „prenk”), te je ekipa Telegrafa želela da vam kroz praktične primere pokaže šta ova reč znači. Reč je u srpski jezik ušla pojavom skrivenih kamera u kojima ljudi prave šale i smicalice junacima nespretnih situacija, a koji i ne sanjaju da su predmet šale. Istina je da se ova reč u široj upotrebi koristi za sve slučajeve skrivene kamere, ali i situacije kada se nameštaljka ne snima. Međutim, nije isključena ni mogućnost da će se u skorije vreme apsolutnom dominacijom klipova i snimaka prenkova sa Jutjuba ova reč koristiti samo kao sinonim za šale pred očima kamere (telegraf.rs, 2. 8. 2016); Nikad mi nisu bili smešni ti prenkovi jer uglavnom neko nekome uradi nešto nažao. I to bi trebalo da bude smešno (ispovesti.com, 5. 6. 2020); YouTube je zabranio deljenje video snimaka na kojima se nalaze opasni „prenkovi”, odnosno šale, a kao razlog se navodi zabrinutost da bi pojedini „izazovi” mogli da ugroze ljudske živote (arhiva.nedeljnik.rs, 17. 1. 2019); „Испоставило се да алгоритам *Тик Тока* жели да ти што дуже останеш на тој платформи, тако да ако твој садржај уствари *милкује* време, рецимо – узмеш чашу воде и кажеш – Е, е, е сад ћемо да пролијемо, и свих 15 секунди проливаш, тај садржај ће бити врло врло гледан. Обично су то клипови смешни и забавни где на крају мораш да видиш неки *моук* или неки *пренк*”, каже Петар Васић (rts.rs, 20. 6. 2020); Деца се често доводе у ситуацију да бивају анимирани и стимулисана на поступке који често њих саме излажу непријатним или чак опасним ситуацијама (prenkovi i sl.) (facebook.com, 22. 6. 2018).

③ порекло енгл. prank.

④ варијанте пранк.

⑥ област забава.

прѐнковање с. р.

① дефиниција *прављење, организовање пренка (= намештаљке, коју често снима скривена камера, чији је циљ да неку особу или особе доведе у смешну ситуацију).*

❷ цитати Podrazumeva se da je najbolje vreme za prenkovanje ono kada je nekome komp baš hitno potreban, a tebi je do smeha (svezakomp.rs); Ni ovaj put nisu izostala hvalisanja luksuznim automobilima, ali ovaj put ih je iskoristio za „prenkovanje” koleginice jutjuberke Ane Lazarević (mediji.net, 9. 10. 2020); Dečko je sinoć naliо водку u moju flašicu dok sam prala zube i naravno izletela sam iz kupatila jer sam ga provalila da nešto smerа i uhvatila ga na delu dakle karantin dan milioniti videćemo ko će sledeći napraviti korak u prenkovanju (twitter.com, 6. 4. 2020); Znači u tome je fora. Mislim da to klinци danas zovu prenkovanje, ko će koga više da zezne (twitter.com, 12. 4. 2019).

❸ порекло према енгл. prank.

❹ варијанте пранковање.

❺ област забава.

прèнковати, -ујèm сврш. и несврш.

❶ дефиниција *довести/доводити неку особу или особе у смешну ситуацију помоћу намештаљке, обично уз снимање скривеном камером, како би се направила шала.*

❷ цитати Sudeći po rečniku moje dece, glagol „prenkovati” je već ušao u srpski jezik. Koliko god da meni bode uši, tešim se kad pomislim koliko li se tek nerviraju u Odboru za standardizaciju srpskog jezika (twitter.com, 20. 1. 2020); Meni je dete od 5 godina objašnjavalo šta znači reč „prenkovati”... Ne znam da li me je pregazilo vreme ili šta se desilo... Ali eto sad i to znam (twitter.com, 12. 3. 2020); „RUSI PRENKOVALI” MONIKU LEVINSKI: Bivša Klintonova ljubavnica progovorila o Jugoslaviji i Trampu (serbiantimes.info, 26. 8. 2020); Reč je o majci koju su pokušali da prenkuju u videu koji je odgledalo preko 200 hiljada ljudi (vice.com, 6. 2. 2017); A da li će Bora uspeti da prenkuje Darka ili će zauvek ostati najpoznatiji lutzer, saznaćete samo ako pročitate ovu knjigu do kraja (laguna.rs, 18. 8. 2020).

❸ порекло енгл. prank.

❹ варијанте пранковати.

❺ област забава.

❻ напомене Нераспрострањено.

ћабàта ж. р.

❶ дефиниција *широк и раван рупичасти хлеб с маслиновим уљем, пореклом из северне Италије.*

❷ цитати Sigurno ste čuli za ćabatu, vrstu italijanskog hleba savršenog za ukusne sendviče, bruskete i ostale slasne delicije (lifepressmagazin.com, 1. 6. 2020); Obožavam italijanska peciva, ćabatu posebno, i kad god sam je kupovala, želela sam sve ukuse da spojim u jedan, jer se mahom prodaju samo sa maslinama ili samo sa sušenim paradajzom ili začinima. Kad bih kupila sve, bilo bi mnogo da ih pojedem odjednom, a za jedan ukus ne mogu da se odlučim, tako sam došla na ideju da napravim ćabatu sa svim meni dragim ukusima, a da ona bude hrono, sa dozvoljenim brašnom i bez kvasca, a da bude rupičasta i meka (hronokuhinja.rs, 6. 7. 2018); Ћabata ili ćebata je vrsta domaćeg hleba, zavisno od veličine koju napravite. Preporučujem manje jer su praktičnije i odlične su za sendviče. Testo potpuno isto kao za somune, samo se razlikuju u obliku (domacirecepti.net, 18. 10. 2013); Brzi recept za domaću „ciabattu”: legendarni italijanski hleb u kućnoj radinosti. U kulinarskim analima, Ciabatta (ćabata) ostaje zapisana kao najukusniji simbol otpora protiv širenja popularnog francuskog bageta! (lovesensa.rs, 15. 2. 2015); Ћabata u prevodu znači „papuča”. Ime je dobila zbog uobičajenog pljosnatog, širokog i izduženog oblika hleba. Ћabata potiče iz severne Italije a danas je popularna u celoj Evropi, posebno u Skandinaviji. Prvi ju je pripremio i plasirao na tržište Arnaldo Kavalari 1982. godine u Veneciji, u pekari u mestu Rovigo. Ћabata je vrsta hleba koja najbolje odražava italijansko uživanje u životu. Njegove odlike su izrazito hrskava, aromatična kora i šupljikava sočna sredina. U „Novoj Pekari” ćabata se pravi ručno, na tradicionalan način, po receptu majstora pekarstva Miša Pahunovića. Komade testa nije moguće mašinski obrađivati jer bi se time izgubile velike šupljine, koje su na rubovima glatke i masno sjajne a po kojima je ćabata prepoznatljiva. Vrhunski kvalitet se postiže izrazito mekanom i dugotrajnom ručnom obradom testa, što uzrokuje nepravilne i nejednake komade ovog hleba. Sirovine za izradu ovog hleba su vrhunsko pšenično brašno, pšenično kiselo testo, so, slavno brašno i malo bosioka (novapekara.rs);

❸ порекло итал. ciabatta.

❹ синоними папуча.

❺ област кухиња.

фàблѐт м. р.

❶ дефиниција *паметни телефон с екраном који је већи него код телефона, а мањи него код таблета.*

❷ цитати Са дијагоналом од седам инча или 17,7 центиметара, „самсунг галакси W” изгледа као таблет, а у ствари је телефон. Највећи до

сада смартфон из ове компаније представљен је у Јужној Кореји, где ће у прво време једино бити доступан. Телефони који се величином екрана приближавају таблетима популарно се зову фаблетима, али новитет из „Самсунга” је достигао граничну димензију од седам инча (politika.com, 2. 6. 2014); Od kako je Samsung predstavio svoj prvi Galaxy Note, fableti su sve popularniji kod korisnika. Ukoliko niste upoznati, fablet je kombinacija telefona i tableta. Sada je Lenovo predstavio svoj fablet pod nazivom – PHAB! (winwin.rs, 12. 4. 2016); Оčekује се да Xiaomi Mi Note 3 bude najbolji fablet u 2017 (mobilnisvet.rs, 1. 6. 2017); Alcatelov najnoviji telefon je fablet s ekranom od 6 inča (b92.net, 10. 1. 2017).

❸ порекло енгл. phablet.

❹ област ТЕХНОЛОГИЈА.

ШЕРОВАТЕЉ м. р.

❶ дефиниција *особа која шерује (= дели неки садржај – текст, фотографију, видео запис, звучни запис – на друштвеним мрежама с другим корисницима).*

❷ цитати То је klimoglavac на „Misli velikih ljudi” i šerovatelj Andrićevih citata. То је čitalac који пре свега воли *klasike*. Који има јасну представу о томе поред које полице у Vulkanу вреди бити instagramован а на којој се налазе искључиво *gilti pležr* наслови (prerazmisljavanje.org, 13. 7. 2016); Od komjuniti menadžera se danas traži ne samo da bude puki šerovatelj tekstova. Traži se kreativnost, pismenost, poznavanje publike (milosblog.com, 10. 1. 2015); I što još da vam kažem osim da vas sve mnogo volim – pogotovo komentatore i tzv. šerovatelje... (vijesti.me, 31. 10. 2015); Skontao sam da na ovom fejsbuku ima samo dvije vrste korisnika. S jedne strane su: poklopci (držači predavanja) selfijaši i ultraselfijaši (samo ime govori) šerovatelji (prosljeđivači) voajeri (nikad ni jednog posta, a sve znaju po FB) komičari (duhoviti i lafo duhoviti, други назив – skupljači lajkova) jehovini svjedoci (svakodnevno objavljivanje postova vjerskog sadržaja) roditelji (samo slike djece) d.j.l. (peglanje s vlastitim poslom) političari (bez sopstvenog života – samo stranka) degustatori (opet slike hrane, neee) avanturisti na silu (sig) lajkaši i hejteri (isti samo suprotni) vadioci masti (dr. naziv – izazivači) ponedjeljnici (javljaju se ponedjeljkom zbog ponedjeljka) petkovnici (javljaju se petkom zbog petka) Topalbećirevići (nema gledanja utakmice, a da nema komentara na FB), а на другој страни – nenormalni (blogger.ba, 9. 3. 2015);

❸ порекло према енгл. share.

❹ област ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ.

шѐровање

❶ дефиниција *дељење неког садржај (текста, фотографије, видео записа, звучног записа) на друштвеним мрежама с другим корисницима.*

❷ цитати „Шеровање” без преиспитивања / У јавном оптицају, посебно на порталима и друштвеним мрежама, све чешће се догађа да се вести објављују и „шерују” без икаквог критичког преиспитивања и анализирања истинитости информација (uns.org.rs, 22. 4. 2017); Бенкси „најкомплексније политичке ситуације претвара у једну једноставну слику, спремну за шеровање у нашем добу друштвених мрежа” (bbc.com, 4. 10. 2019); Иако је одавно ван домашаја српских медија из (не)познатих разлога, а са тим у вези било је забрањено „шеровање” слика са прославе, неколико снимака је ипак процурило (rts.rs, 25. 10. 2020); Фејсбук не плаћа за шеровање слика болесне дјече / Фејсбук корисници би требали обратити пажњу на „шероване” слике и постове којима се тврди да ће дијељење оваквих слика осигурати бесплатну трансплантацију срца или друге потребне и ургентне операције за дијете на слици (бука.com, 1. 2. 2102); Претерано „шеровање” информација које могу довести у опасност власника/цу профила (праћење, уцењивање итд.) (pedagog.rs).

❸ порекло према енгл. share.

❹ област друштвене мреже.

шѐровати и шѐровати, -ујѐм сврш. и несврш.

❶ дефиниција *делити/поделити неки садржај (текст, фотографију, видео запис, звучни запис) на друштвеним мрежама с другим корисницима.*

❷ цитати „Грађани из Зрењанина и Шапца су нас упозорили да се појавила та друштвена група, да они шерују фотографије, да онда се ту коментарише где је, када и ко виђен, шта је носио, у коју школу иде и онда свако ко је део те групе даје неки коментар о особи која се налази на фотографији”, објаснила је Матићева (rts.rs, 5. 11. 2019). Фејсбук воли шеровање јер што се више нешто дели значи да ће корисници провести више времена на мрежи, а то ће допринети већој заради (rts.rs, 14. 5. 2019). **ЇАК 60 ODSTO VAS ЇЕ ŒEROVATI OVAJ LINK, a da uopšte neће pročitati tekst! Rezultati istraživanja koje su sproveli Univerzitet Kolumbija i Nacionalni institut Francuske su prilično problematič-**

ni, s obzirom na to da šerovani linkovi najviše utiču na vesti koje će dugo kružiti društvenim mrežama. Najnovije istraživanje Univerziteta Kolumbija i Nacionalnog instituta Francuske pokazalo je da čak 59 odsto šerovanih linkova na društvenim mrežama nikada nije otvoreno. Drugim rečima, ljudi ne čitaju ono što objavljuju (telegraf.rs, 19. 6. 2016). Sa nostalgijom se sećam tog vremena, prikaza fotografija na Instagram feedu po vremenskoj liniji, kada je bilo dovoljno samo šerovati fotografiju u neko vreme uveče oko osmice, jer je tada većina online i sve će dalje ići bez problema (milosblog.com, 10. 5. 2018). Он подсећа и на три корака која за учешће у кампањи треба направити: најпре посетити било који туристички центар западне Србије (Златибор, Тару, Златар, Увац, Ивањицу, Ужице, Косјерић и друге), направити фотос или видео са приказом неког од доживљаја, па шеровати на „Инстаграм” или „Фејсбук” са хаштагом #МојаЗападнаСрбија (politika.co.rs, 19. 7. 2017).

- ③ порекло према енгл. share.
- ⑤ синоними делити/поделити.
- ⑥ област друштвене мреже.